

**Експертний висновок
до законопроекту згідно із статтею 27
Бюджетного кодексу України**

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо заходів з детінізації обігу товарів і послуг» (реєстр. № 2338 від 29.10.2019), внесений народним депутатом України Підласою Р. А. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачається внести зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), зокрема:

до пункту 291.4 статті 291 Кодексу, зокрема, збільшити граничні обсяги доходів, які надають право застосовувати спрощену систему оподаткування, для фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку першої групи з 300 000 грн до 1 000 000 грн, для платників єдиного податку другої групи з 1 500 000 грн до 5 000 000 грн, для платників єдиного податку третьої групи з 5 000 000 грн до 10 000 000 грн;

до пункту 293.2 статті 293 Кодексу в частини встановлення нульової ставки для першої групи платників єдиного податку щодо діяльності з надання побутових послуг населенню та до 10 % розміру прожиткового мінімуму щодо іншої діяльності, дозволеної для першої групи платників єдиного податку.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту матиме вплив на доходи бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація норм законопроекту може призвести до зменшення надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів у сумі понад 2,2 млрд гривень за рахунок переходу значної частині діючих платників другої та третьої груп на першу та другу групи відповідно.

Також, звільнення від сплати єдиного податку першої групи платників єдиного податку щодо діяльності з надання побутових послуг населенню призведуть до зменшення надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів на суму близько 140 – 150 млн грн на рік.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих втрат бюджетів у разі реалізації положень законопроекту відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000A9A92C00E9DC7900](#)Підписувач [Ходаковський Павло Вікторович](#)Дійсний з [01.10.2019 0:00:00](#) по [01.10.2021 0:00:00](#)

Міністерство фінансів України

11220-03-3/30554 від 25.11.2019

відносини

Законопроект не відповідає частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України, а саме, до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Згідно із положеннями Податкового кодексу України (далі – Кодекс) фізичні особи – підприємці та юридичні особи можуть застосовувати:

- загальну систему оподаткування та сплачувати до бюджету податки і збори, визначені Кодексом;
- спрощену систему оподаткування відповідно до норм глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» розділу XIV «Спеціальні податкові режими» Кодексу.

Пунктом 291.2 статті 291 Кодексу визначено, що спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, передбачених пунктом 297.1 статті 297 Кодексу, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Чинна спрощена система оподаткування, обліку та звітності є результатом компромісних рішень між представниками бізнесу і владою з метою всебічної підтримки та сприяння розвитку мікро- та малого підприємництва із поступовим підвищенням податкового навантаження для тих платників, хто заробляє більше, та зниженням податкового навантаження для підприємців з невеликими доходами.

Діючі граничні обсяги доходу для платників єдиного податку першої та другої груп встановлено Законом України від 28.12.2014 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», для платників єдиного податку третьої групи – Законом України від 24.12.2015 № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році».

Слід зазначити, що чинні вимоги до груп платників єдиного податку створюють сприятливі умови для ведення господарської діяльності фізичними особами – підприємцями залежно від видів діяльності, обсягів отримуваних

доходів.

Зі свого боку результати декларування фізичними особами – підприємцями платниками єдиного податку доходів, отриманих у 2018 році, свідчать про достатність чинних граничних обсягів доходу.

Так, 216 тис. платників єдиного податку першої групи задекларували близько 16,8 млрд грн, що в середньому становить 77,7 тис. грн на одного підприємця.

602,2 тис. платників єдиного податку другої групи задекларували близько 327 млрд грн, що в середньому становить 543 тис. грн на одного підприємця.

При цьому 90 % платників єдиного податку другої групи задекларували доходи до 1 млн грн та лише 10 % – від 1 до 1,5 млн гривень.

460,3 тис. платників єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці) задекларували близько 328,3 млрд грн, що в середньому становить 713,3 тис. грн на одного підприємця.

При цьому 94 % платників єдиного податку третьої групи задекларували доходи до 3 млн грн, 2 % – від 3 до 4 млн грн та лише 4 % – від 4 млн гривень.

Збільшення граничних обсягів доходів для усіх груп платників єдиного податку надасть можливість значній частині діючих платників другої та третьої груп перейти на першу та другу групи відповідно, що, в свою чергу, може призвести до зменшення надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів.

З огляду на викладене, запропоноване збільшення розмірів граничних обсягів для фізичних осіб – підприємців платників єдиного податку не є доцільним, оскільки, враховуючи задекларовані обсяги, отримані діючими платниками єдиного податку, чинні обсяги доходів є достатніми для ведення діяльності.

Слід зазначити, що практика справляння єдиного податку платниками третьої групи як фізичними особами – підприємцями, так і юридичними особами свідчить про залучення цих платників до застосування схем ухилення від оподаткування.

Таким чином, підвищення граничного обсягу доходу до запропонованого розміру разом з наданням можливості перебувати на спрощеній системі оподаткування більшого кола суб'єктів господарювання призведе до поширення схем ухилення від оподаткування та, відповідно, зменшення надходжень до бюджетів.

Щодо встановлення нульової ставки для першої групи платників єдиного податку стосовно діяльності з надання побутових послуг населенню та до 10 % розміру прожиткового мінімуму щодо іншої діяльності, дозволеної для першої групи платників єдиного податку, повідомляємо таке.

Відповідно до статті 293 Кодексу ставки єдиного податку для платників першої групи встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до розміру

прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, для фізичних осіб – підприємців, які здійснюють господарську діяльність, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць.

Згідно з пунктом 12.3 статті 12 Кодексу сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів.

При цьому місцеві ради обов'язково встановлюють єдиний податок та податок на майно (у частині транспортного податку та плати за землю).

Таким чином, запропонована нульова ставка єдиного податку для окремої категорії платників податків суперечить вимогам Кодексу та позбавляє права місцевих органів влади на встановлення розміру ставок місцевих податків (у частині єдиного податку) за власним рішенням.

Запропоновані зміни призведуть до зменшення надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів на суму близько 140 – 150 млн грн на рік.

Також зазначаємо, що звільнення від оподаткування окремої категорії платників не відповідає одному із основних принципів податкового законодавства, а саме рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу (підпункт 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Кодексу).

Ураховуючи зазначене, законопроект не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ

